

**PRIKAZ KAKO ČISTOĆA VARAŽDIN NIJE ADEKVATNO PROCIJENILA KOLIČINE
RECIKLABLJIVIH OTPADA (PRIMARNO PAPIR I PLASTIKA), A JEDINA IMA STVARNE BROJKE O
DOSADAŠNJOJ SELEKCJI + A GRAD I GRADONAČELNIK NARAVNO NIŠTA NE PITAJU NEGOT
DIŽU RUKE I POTPISUJU**

1. UVOD (preskočiti koga ne zanima)

Dakle, smisao sustava koji je već i prije implementiran u Varaždinu, a temeljem Zakona (iz 2013.), jest poticanje građana na selekciju otpada, te u konačnici a) povećanje udjela/selekcije reciklabilnih otpada, b) smanjenje miješanog komunalnog otpada – dakle, smanjenje onog otpada koji "ostaje" odnosno mora biti dodatno obrađen da bi ga se "riješili". Na području Grada Varaždina selekcija je već dulje vrijeme implementirana, jedino (kao uostalom ni danas, osim prijetnjama kaznama) građani nisu na to poticani ničim – no, naša savjest i neke norme doveli su nas do navike da bar papir i plastiku (i metal) odvajamo, "za buduće naraštaje".

Krajem listopada i početkom studenog 2018. u Gradu se javlja "bunt", obzirom da se novim pravilima odvajanja otpada, aktivnim od 1.7.2018. došlo do jasno povišenja krajnje cijene usluge za građane (dakle, s 3-4 mjeseca zakašnjenja konačno svima postaje jasno ono što je jasno od trenutka objave cjenika i odluke o prikupljanju, u lipnju 2018.). Gradonačelnik kao odgovorna osoba u obrazloženjima povišene cijene (od početnih priča kako cijene ne rastu, preko priče o većem broju odvoza, boljoj usluzi...) u jednoj fazi "sanacije štete" čak zaključuje da su za povećane cijene krivi, ni manje ni više, građani koji se preko svojih predstavnika nisu javili na pozive Grada i predložili druge modalitete prikupljanja...

U principu, evo par činjenica:

- istina je (gradonačelnik 1: građani 0) da je broj odvoza povećan (primarno zbog 52 odvoza biootpada godišnje)
- istina je da je cijena narasla (1:1)
- istina je da je usluga na razini kao i dosad (dakle, smatram da nije bolja, no neću reći da je sigurno lošija... lošije je da je grad zbog prelijevanja biokanti zmazan, lošije je da su neki spremnici, iz nekog razloga, pretrpani...) – (1:1)
- nitko od odgovornih ne želi komentirati razloge povećanja cijene (a jasni su – povećan broj odvoza)
- nitko od odgovornih ne želi podacima potkrijepiti odluku od broju odvoza reciklabilnih materijala
- ... sve odlazi u širinu, gradonačelnik ulaže 200.000 kuna, skoro da nepotrebno (bar što se tiče priče o rješavanju ovih, cjenovnih, problema), priča se širi na sve i svašta (iako tematski vezano)...

Početkom studenog 2018., bez ulaska u kritiku Čistoće i njenog nikad objašnjeno definiranje cijene minimalne javne usluge (na sva pitanja odgovori su šablonski – kopija članka Uredbe koji definira što je cMJU, ali ne i informacija kako su došli do iznosa), predlažem jedino moguće rješenje – hitnu promjenu odluke Grada i definiranje novih brojeva odvoza po vrstama otpada. Pri tome se primarno fokusiram na smanjenje broja odvoza papira i plastika (sada 52 odvoza u zgradama godišnje, 26 odvoza u kućama). Opravdanje Grada da se radi o brojkama preuzetim ili uskladenim s Uredbom je neistinito – Uredba isključivo spominje minimalni broj odvoza za papir, 12 odvoza godišnje!

Gradonačelnik optužuje građane da su krivi jer se nisu prije javljali na pozive, a broj odvoza je objašnjen zadržavanjem dosadašnje razine usluge po pitanju papira i plastike (prije plastika+metal u kućama).

No, ovim dokumentom želim ukazati na ničim potkrijepljeno djelovanje kako Grada/Gradonačelnika tako i tvrtke Čistoća. Naime, iako je svima jasno da je cijena direktno vezana uz broj odvoza (iako Uredbom i Zakonom takva direktna veza ne bi smjela postojati – no, prihvaćam, zbog jednostavnosti objašnjenja da tako obračunavamo), nitko od navedenih nije reagirao niti provjerio stvarne brojke, te samim time na štetu građana donose Odluku i Cjenik kojim su u ovih 3-4 mjeseca oštetili građane – ako je cijena prema Odluci neopravdano viša cca. 30 kn mjesечно od onog što bi bilo, prema podacima koje navodim u nastavku, dovoljno – to znači da je **u 3 mjeseca naplate**, na 15000 domaćinstava u gradu, od građana zapravo **neopravdano naplaćeno bar 1.350.000,00 kuna!** Ako utvrđimo da se ne radi o toliko drastičnoj razlici odvoza (npr. 20 kn umjesto 30 kn...) naravno da taj kritični iznos pada... Ovim tu nikog ne optužujem, ali temeljem podataka koji su dostupni ne mogu ništa drugo zaključiti! Dakle, ako već radimo podzemne spremnike iako ih nužno ne trebamo, Čistoća nam je uzela protuvrijednost cca. 6 prototipnih spremnika koji se spominju po medijima! Ili, opet prema najavama u medijima – taman dovoljno za ulaganje grada u budućeg nogometnog prvoligaša...

Kako opravdavam ove "optužbe" – da se Grad i Čistoća drže uredbe, brojke odvoza su mogle biti znatno manje – npr. u zgrada pad sa 52 na samo 12 (nema smisla, predlagao sam 24) – na papir i plastiku to je odmah 56 odvoza manje, godišnje... ukupno 25-30kn manji račun mjesečno!

Ali, zašto ja smatram da bi te brojke odvoza bile dovoljne?! E, pa to također temeljim na nekim realnim pokazateljima, a ne na tome "tak je bilo" ... (klasika kod naših političara i politički postavljenih). Dosad nisam uspio odraditi nijednu kalkulaciju koja bi mi bacila sumnje na prijedlog smanjenja odvoza! (To ne znači da nisam potpuno u krivu i da sve ovo što iznosim nije utemeljeno, ali nekak sumnjam da će mi itko to dokazati...).

OGRADA: Naravno, sustav nije idealan. Ni mi, građani, nismo oličenje ideal... Naravno da ima svega, naravno da ne radimo idealnu selekciju otpada, naravno da neki bacaju ogromne prazne kutije u spremnike i time drugima kradu volumen, naravno da ima onih koji bacaju (posebno u zgradama) u tude spremnike... Za skoro sve postoji rješenje, za ove opake i nesavjesne (ako ih se uhvati, doduše, u zgradama je to gotovo nemoguće) čak postoje i opomene i kazne!... No, ništa nije idealno...

2. OBRAČUNI – DOSTUPNI PODACI O OTPADU NA NAŠEM PODRUČJU

2.1. ČISTOĆA – PODACI ZA SVE JLS U 2017.

Jedini dokument koji je javno dostupan, a govori o stvarnim podacima vezanim uz prikupljanje otpada na našem području je dokument Čistoće Varaždin, može se preuzeti na njihovim stranicama - http://www.cistoca-vz.hr/cestala_pitanja.html. To je tablica na dnu, a govori o podacima o selekciji otpada u 2017., ali za cijelo područje u kojem Čistoća radi, dakle svi JLS, ne samo Grad Varaždin.

Situacija za 2017. godinu za područje 14 JLS-a gdje je TD ČISTOĆA davatelj javnih usluga

vrsta otpada	ostvaruje se naknada prodajom	mora se platiti naknada za preuzimanje	jed.cijena (kn/toni)	prikupljene količine godišnje (tona)	ukupni iznos (kn/god)
papir-miješani	DA	-	550,00	1.700,00	935.000,00
staklo	DA	-	290,00	318,00	92.220,00
metali	DA	-	-	-	-
ostalo	DA	-	ostali prihodi od prodaje	268.245,00	
plastika	-	DA	320,00	1.300,00	- 416.000,00
tekstil	-	DA	900,00	115,00	- 103.500,00
krupni otpad	-	DA	475,00	250,00	- 118.750,00
opasni otpad	-	DA		sve vrste otpada u RD	- 300.000,00
biootpad	-	DA	-	-	-
UKUPNI PRIHODI OD PRODAJE:					357.215,00
Smanjenje cijene obvezne minimalne javne usluge po korisniku (30.000 korisnika):					0,99 kn/mj

Prema tome, ti podaci nisu nešto što nam idealno odgovara za naš obračun (gradski), ali daje neke odnose koje možemo smatrati statistički vjerodostojnjim.

Konkretno, saznajemo da je prikupljeno (papir, staklo, plastika, tekstil) oko 3433 tone reciklabilnog otpada (MKO je druga priča, nebitna za sve ovo). Saznajemo da je prikupljeno 1700 tona papira, 1300 tona plastike (odnos papir:plastika je 1:0.8).

U toj tablici spominje se 30.000 domaćinstava za sve JLS. Jednostavnom matematikom dolazimo do prosječne količine otpada po domaćinstvu – prikupljenu količinu dijelimo s brojem domaćinstava, naravno.

Brojke su:

Prosječna godišnja količina papira po domaćinstvu	56,67 kg
Prosječna godišnja količina plastike po domaćinstvu	43,33 kg

Obzirom na broj odvoza u zgradama i kućama – ispada da, prosječno, jednim odvozom papira u zgradi Čistoća od nas preuzima 1,08 kg papira (!?), u kućama duplo više, 2,16 kg papira... Slično, jednim preuzimanjem u zgradama Čistoća od nas preuzima 0,83 kg plastike, u kućama 1,66 kg plastike! Jel' to efikasno? Jel' to na tragu sustava kakav se želi izgraditi temeljem Zakona i Uredbe? I, najbitnije, jesu li to brojke koje opravdavaju procijenjene (u Odluci) brojve odvoza i njihov drastični utjecaj na cijene!!??

OGRADA: Na moje informacije, Gradonačelnik odgovara da ti podaci vrijede za sve JLS, navodi da se na selima masovno spaljuje plastika i papir (za papir još ok, ako ima dokaze za plastiku onda nek' reagira kod nadležnih!), tako da statistika, po njemu, tu ne dolazi u obzir. Rekoh, ok – zatražio da Grad zatraži (ako već nema) i objavi informacije o prikupljenom otpadu samo na području Grada... Podaci u 10-tak dana "nisu nađeni" niti objavljeni. Ili ja ne znam za to.

2.2. HRVATSKA AGENCIJA ZA OKOLIŠ I PRIRODU

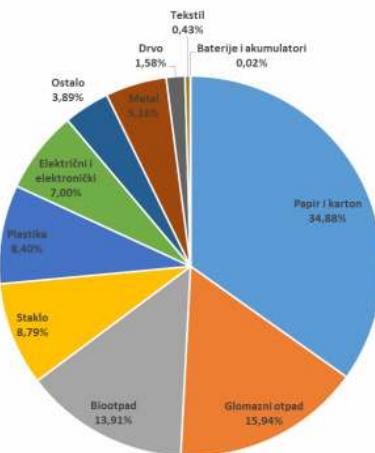
Na adresi www.haop.hr/hr/preliminarni-podaci-za-komunalni-otpad-u-2017-godini/preliminarni-podaci-za-komunalni-otpad-u-2017 se mogu naći preliminarni podaci za 2017., a u njima se spominje i sam Grad Varaždin. Međutim, zasad nisam našao podatke o selekciji, već samo ukupnu količinu otpada.

Naziv davalca javne usluge:	Adresa davalca javne usluge:	3. PODACI O PODRUČJU PRUŽANJA JAVNE USLUGE OBRAČUNSKIM MJESTIMA, KORISNICIMA USLUGE	Naziv županije:	Naziv jedinice lokalne samouprave:	Broj stanovnika jedinice lokalne samouprave:	Područje pružanja javne usluge (nabrojati pripadajuća naselja):	Broj stanovnika obuhvaćen javnom uslugom:	Broj obračunskih mesta:	Broj korisnika usluge:
ČISTOĆA d.o.o. VARAŽDIN	OGNUENA PRICE 13, 42000 VARAŽDIN	VARAŽDINSKA	VARAŽDIN	46.946	GRAD VARAŽDIN I NASELJA: HRAŠČICA, GOJANEĆ, JAKOVEC, POJANA BISKUPEČKA, ČRNEĆ BISKUPEČKI, KUĆAN MAROF, KUĆAN GORNJI, KUĆAN DONJI, ZBELAVA	44.885	17.061	16.941	

Osnovni podaci govore (2017.) da na području JLS vezano uz Grad Varaždin postoji ukupno 17.021 obračunskih mesta (nešto više od 44000 građana), odnosno spominje se 16.941 korisnik. Radi lakšeg obračuna, zaokružit će na 17.000 domaćinstava.

	Županija sakupljanja otpada	JLS (grad/općina) sakupljanja otpada	Ukupno sakupljeni komunalni otpad u organizaciji JLS (Davatelj javne usluge) (tona)	Miješani komunalni otpad (tona)	Odvjeno sakupljeni komunalni otpad u organizaciji JLS (Davatelj javne usluge) (tona)	Odvjeno sakupljeni komunalni otpad putem mobilnog reciklažnog dvorišta (obrazac SO-3-1) (tona)	Odvjeno sakupljeni komunalni otpad putem stacionarnog reciklažnog dvorišta (obrazac SO-3-2) (tona)	Stopa odvojenog sakupljanja 2017. u organizaciji JLS (%)
1	Varaždinska županija	Varaždin Varaždinska Opština	11.530,41 807,16	9.498,35 722,90	1.881,16 121,58	0,00 0,00	56,95 0,00	16,7% 14,7%
438	Varaždinska županija	Varaždin Varaždinska Opština						

Nadalje, govori se o ukupno cca. 9.500 tona MKO i 1.800 tona odvojenog otpada (tu se nalazi ono što nas zanima, papir i plastika). Ukupno je prikupljeno u 2017. 11.530 tona otpada.

Slika 5. Odvojeno sakupljeni komunalni otpad u 2017. godini, po vrstama

E sad, postoje još neke statistika (također HAOP, slika gore) koje spominju udio papira ispod 35% u odvojenom otpadu, plastike ispod 9% (meni to totalno premalo djeluje)... Kad bi te brojke koristio, ispalio bi da u 1.800 tona odvojenog otpada skupljenog na području Grada imamo oko 630 tona papira i (samo!) 162 tone plastike. Na 17.000 domaćinstava, brojke bi (prosječna godišnja količina po domaćinstvu) bile:

Prosječna godišnja količina papira po domaćinstvu	37,05 kg
Prosječna godišnja količina plastike po domaćinstvu	9,52 kg

Znači, ove brojke bi bile još "pogubnije" za Grad i Čistoću, jer bi značile da ne samo da nas šišaju nego nas opako šišaju! Za 37kg papira godišnje nepoznati (da, da) netko mi nudi 52 ili 26 odvoza i uredno mi ih naplaćuje!?

Jasno, ovi podaci i meni (glup kakav jesam) izgledaju pogrešni, premali (može biti i zbog loše selekcije otpada, naravno – to je također nešto što trebamo popraviti!). Zato sam odradio jednu blesavu "maksimalnu" procjenu i odlučio izračunati uz pretpostavku da se od tih 1.800 tona odvojenog otpada u 2017. u Gradu pola odnosi na papir (900 tona), pola na plastiku (900 tona). S tim brojkama opet imamo sljedeće godišnje prosjeke:

Prosječna godišnja količina papira po domaćinstvu	52,94 kg
Prosječna godišnja količina plastike po domaćinstvu	52,94 kg

Iako je ta podjela 1:1 nerealna, ipak su brojke nešto više. Međutim, papir i dalje niži od izračunatog u 2.1.

I isti zaključak – ne može nam Čistoća (a naš mili Grad, koji tako vodi računa o građanima to prihvatići i potvrditi, očito bez ikakvih podataka) govoriti o 52 ili 26 obveznih odvoza za takve mizerne količine!

Vodite računa da je ovo stvar statistike, prosjeka. Jasno da netko kad oprema stan može izgenerirati hrpu papira ili plastike od ambalaža, ali to nije cijela godina, već izdvojene situacije!

3. SAD I EU – STATISTIKE I KAKO BI BILO DA SMO MI U TIM GABARITIMA + ŠTO NAS OČEKUJE?!

Kako mi je već glupo da me Gradonačelnik stalno kudi i objašnjava propuste u mojim zaključcima, nisam bio lijep (za ovakav trivijalni pregled situacije u nekom normalnom sustavu bih zatražio naknadu.. iako, u normalnom sustavu bi to netko odradio prije donošenja bilo kakvih odluka!), pa sam pogledao (ono što Google daje, sve su to službene agencije ili tijela, ali nisu baš sve unificirani podaci) što se dogada u razvijenom svijetu (SAD) i u EU. Naravno, sad će opet netko moći reći – koji si ti papak, zašto gledaš prosjek SAD-a, pa tamo ima ovakvih i onakvih, ovog i onog... Samo pokušavam globalnim brojkama opravdati svoje sugestije, ništ drugo. Tko voli, nek izvoli pročitati.

3.1. SAD (2015)

Nisam našao novije podatke, ovdje je 2015 - <https://www.epa.gov/facts-and-figures-about-materials-waste-and-recycling/national-overview-facts-and-figures-materials>. Govori se o nekih 2kg otpada dnevno po osobi, dakle to bi bilo oko 720 kg otpada godišnje po osobi. Njihove statistike govore o udjelu papira od 25%, plastike 13%... Znači, to bi po osobi godišnje bilo 180 kg papira, 93 kg plastike. Dosta više od nas – zapravo, to i jest cilj, ako već ima toliko papira i plastike u otpadu, ako u nekom trenutku budemo potrošači na razini Amera (😊), generirat ćemo toliko...

Na prosječnoj obitelji (3 člana) to bi bilo (vodite računa da je to ne "danas" nego, kod nas, za možda 5-10 tko zna koliko godina) poprilično više nego naši dostupni podaci:

Prosječna godišnja količina papira po domaćinstvu	540 kg
Prosječna godišnja količina plastike po domaćinstvu	280 kg

Znači, sve nas čeka, kad se izjednačimo s Amerima... strašna sudbina i ogromne cijene koje ćemo plaćati Čistoci. No, ako pogledamo da je to zapravo 22,5 kg papira mjesечно, odnosno 12,3 kg plastike – ne bismo smjeli imati drastično veće cijene nego danas – jer, 22,5 kg papira mi možemo u 120L (kuće) kante sigurno smjestiti (22,5kg papira je u nekom poluidealnom/polurealnom slučaju 50-60L, prema nekim "kalkulatorima" – npr. <https://www.aqua-calc.com/calculate/volume-to-weight> (ne ulazim u ispravnost) 1L papira je oko 1.2 kg – ja sam tu stavio oko 0.4kg jer znamo da ima svakakvih kutija... npr. vezano uz otpad – 0.6t papira po kubiku – http://www.sustainabilityexchange.ac.uk/conversion_factors_for_calculation_of_weight_to_vo – ako mi tu velimo da ne stisnemo papire, iako nam dominiraju katalozi, besplatne novine i papiri kojima nas bombardiraju – uzmem 0.4t po kubiku, tj. 400 kg papira na 1000 litara – dakle, 1kg je oko 2.5l, odnosno 1l je 0.4kg papira, kak sam gore i koristio). Plastika je malo veći problem, ali također se može stisnuti ručno – no, tu bi vjerojatno, kad jednom dodemo do tih brojki u igru trebali ući veći spremnici, veće vreće po kućama... ali broj odvoza bi bio u rangu sadašnjih (tjedno ili dvotjedno za plastiku – papir mislim da bi se i s tim količinama, 22kg mjesечно moglo odradivat, najčešće, u 120L

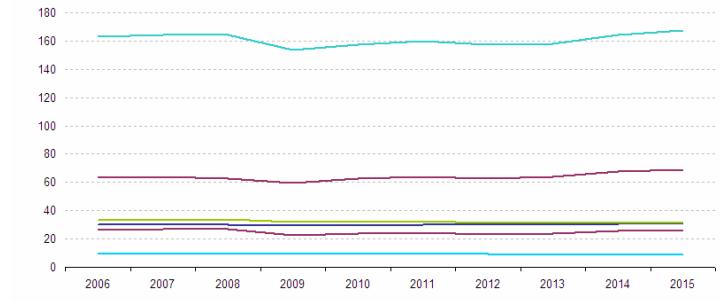
3.2. EU (2015)

Podaci na EUSTAT su dosta detaljni, ima svega i svačega... jedan sumarni prikaz (doduše do 2015., nisam našao novije, ali grafikon kretanja ne sugerira nekakvi posebni rast (slika dolje)) govori o vrstama otpada po stanovniku, na razini EU.

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Packaging_waste_statistics#Time_series_of_packaging_waste_generation_and_treatment

Packaging waste by waste operations and waste flow [env_waspac]													
Last update	30.05.18	Extracted on	01.06.18	Source of data	Eurostat	STK_FLOW	Domestic	WST_OPER	Waste generated	UNIT	Kilograms per capita	GEO	European Union (before the accession of Croatia)
Total packaging	163.36	164.27	164.05	153.68	157.23	160.06	157.29	158.19	164.05	167.28	2005		
Paper and cardboard	63.48	63.82	62.91	59.76	62.5	63.66	62.88	64.28	67.56	68.83	2006		
Plastic	29.96	30.26	30.12	29.27	29.6	29.94	30.09	29.8	30.5	31.39	2007		
Glass	33.53	33.31	33.62	32.11	31.8	32.38	31.34	31.15	31.16	31.29	2008		
Wood	26.06	26.68	26.99	22.87	23.73	24.27	23.47	23.56	25.43	26.31	2009		
Metal	9.88	9.67	9.92	9.12	9.12	9.24	9.1	8.98	8.97	9	2010		
Other packaging	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	2011		
	162,9	163,7	163,6	153,1	156,8	159,5	156,9	157,8	163,6	166,8	2012		
Special value:											2013		
											2014		
											2015		

Dakle, kretanje kroz godine je:

Prema podacima od 2015., na prosječnoj obitelji (3 člana, zaokružio sam naviše) to bi bilo (vodite računa da je to ne "danasa" nego, kod nas za tko zna koliko godina) poprilično više nego naši dostupni podaci:

Prosječna godišnja količina papira po domaćinstvu	210 kg
Prosječna godišnja količina plastike po domaćinstvu	96 kg

Vidimo da EU kaska za SAD. Više nego napola manje (no, vodimo računa da je u Njemačkoj to opet dosta više, dakle ovo su prosjeci u EU!)

Evo, i ovdje, kao i u 2.1. i 2.2. i 3.1., se pitam – dal' bi za tih nekih potencijalnih 210kg papira i 96kg plastike (pazite, ovo su tročlane obitelji) trebali 52 odvoza u zgradama i 26 odvoza u kućama? Ima li smisla da nam u zgradi, prosječno po stanu/tročlanoj obitelji, odvoze 4kg papira ili 1,8kg plastike?! A naplate odvoz?!

4. MOJE MIŠLJENJE

Iako je baš nebitno što ja mislim, prema svim gore iznesenim podacima ja smatram (i ne može me nitko zasad uvjeriti) da su brojke uz odvoze prema Odluci i Cjeniku pretjerane, a omogućavaju Čistoći stvaranje profita na račun građana!

Nadalje, smatram da Grad nije temeljio odluku na konkretnim informacijama već nastavio "po starom". Nije to sve skupa nužno pogrešan pristup, ali kad se dogodi povišenje cijena (jedino tu "zanemarujem" kuće s komposterom, kod kojih je cijena minimalno rasla) onda, po meni, treba vidjeti postoji li bilo kakva mogućnost smanjenja, prije nego se ide sa Odlukom i primjenom!

Konkretno – sve i da je sve "po starom". Okvirno je zbog biootpada (kuće bez kompostera i zgrade) mjeseca cijena rasla 30-tak kuna (to nam je ujedno dobra mjera, 52 odvoza godišnje cca. 30kn mjesечно, tj. 360 kn godišnje).

Pa onda, meni je to jedino razumno, ali eto, nisam ni stručan ni ništa... pogledati što se, i u kojoj mjeri, može reducirati. Pa bih se pitao – ok, jeli baš zgradi treba 52 odvoza papira po svakom spremniku? (Naravno, pitao bih se i koliko je stanara, što sam im (Čistoća) obećao u Izjavi, koliko spremnika, jesam li postavio koliko je obećano ili ne.. ako nisam, onda odmah znam da sam dužan, prema svojoj ugovornoj obvezi, odraditi više odvoza ako sam postavio manje spremnika od onog što je dogovoren) Slično, treba li 52 odvoza plastike....

Pa ako već nisam siguran, idem bar malo smanjiti... Možda ne na pola, ali za trećinu... (to bi bilo 17 odvoza manje, znači umjesto 52 išlo bi 35 odvoza godišnje (skoro 3 mjesecno!)... za papir i plastiku – umanjim ukupno 34 odvoza – direktna reflekcija na cijenu je oko 20 kuna! Znači, ljudi svi odmah padaju ispod (i zgrade i kuće) 100 kn, te magične granice koja nekima pali alarm! Pa pratim mjesec-dva... pa ako u mjesec dva izračunam koliko sam pokupio (ne ja, Čistoća), mogu procijeniti jelo ok ili nije, jeli' premalo, jeli' previše... Ako je previše, dalje snižavam odvoze (sve brojke gore, 2.1, 2.2., 3.1, 3.2, sugeriraju da bi se u kućama moglo odradivati jedan odvoz mjesечно, u zgradama dva – dakle, 12 odnosno 24 odvoza – cijene odmah padaju i skoro da su u rangu starih).

Ali eto, to je samo moje mišljenje. Podatke o načinu formiranja cijena i svemu ostalom, nemam.

Ovo je moj završni dokument i zaključujem temu otpada u Varaždinu. Jer previše vremena i živaca me ovo koštalo.

Ispričavam se na jezičnim i drugim mogućim greškama.

Isto tako se ispričavam unaprijed (jer već vidim uvrijedjene ljude...) onima koji vladaju a za koje tvrdim da su mogli pametnije, ali i onim građanima koji su se možda našli pogodeni u onih par riječi kad spominjem da ne selektiramo uvijek baš kako treba... Moramo krenuti od sebe, ako imate neku kartonsku kutiju, spljoštite prije umetanja u zajedničke spremnike, ako imate neku bocu od ulja, stisnite ju, začepite... zauzet će manje mesta.